C programavimo kalba

2 paskaita

(Operatoriai, funkcija printf())

Konstantos (tęsinys)

Specialios valdymo simbolinės konstantos
Egzistuoja simbolinės konstantos, kurių neimanoma tiesiogiai įvesti klaviatūra, pvz. tabuliacija, naujos eilutės ir t.t

Kodas	Reikšmė
\b	Kursoriaus grąžimas per vieną poziciją atgal
\f	Perėjimas į naują puslapį
\n	Perėjimas į naują eilutę
\r	Kursoriaus grąžinimas į einamos eilutės pradžią
\t	Horizontali tabuliacija
\“	Dvigubos kabutės
\‘	Apostrofos simbolis
\\	Pasvirusio brūkšnio simbolis
\v	Vertikali tabuliacija (į apačią)

enum operatorius

Esant dideliam konstantų skaičiui, patogu priskirti joms reikšmes naudojant operatorių **enum** (iš angl. *enumerate*).

Sintaksė: enum Name { item1 [=reikšmė1], item2 [=reikšmė2]…}

Pavyzdys:

```
const int RED = 0;
const int YELLOW = 1;
const int GREEN = 2;
// Panaudodami enum tai užrašome trumpiau
enum COLOR { RED, YELLOW, GREEN};
/* pagal nutylėjimą pirmasis  =0, kiti didinami vienetu */

// Galimas ir toks variantas
 enum COLOR { RED=19, YELLOW=12, GREEN}; // GREEN = 13
```

Duomenų tipų keitimas

Veiksmus galima atlikti tik su vienodo tipo duomenimis, todėl skirtingo tipo duomenis reikia suvienodinti.

Galimas du duomenų tipų keitimo variantai:

- išreikštinis
- neišreikštinis

Pavyzdys

```
int Integer =54;
float floating = 13.623;
Integer = (int) floating + 12;   // išreikštinis tipo keitimas Ats: 25
floating = floating + 11;
Integer = floating;              // neišreikštinis tipo keitimas Ats: 13
floating = floating + 12.4f;
```

Aritmetinės operacijos

Manipuliacijos duomenimis atliekamos taikant aritmetines operacijas. Šios operacijos gali būti atliekamos su vienu (unarinė) arba dviem (binarinė) operandais.

Operacija	Reikšmė
+	Sudėtis
-	Atimtis
*	Daugyba
/	Dalyba
%	Liekana dalybos metu (9%2=1)
=	Priskyrimo operatorius
+=	Priskyrimas ir sudėtis
-=	Priskyrimas ir atimtis
*=	Priskyrimas ir daugyba
/=	Priskyrimas ir dalyba
%=	Piskyrimas ir liekana
++, --	Didinimas 1, mažinimas 1

Pavyzdys

```
int a = 0, b = 4, c = 90;
char z = '\n';
a = b;
a = b + c;
a = b -  2;
a = b*3;
a =c/(b+6);
a= 5%2;
a +=b;          //a = a + b
a*=c-50;        //a = a * (c-50)
a-=60;          //a = a - 60
a%=8;           //a = a % 8
```

Lyginimo operacijos

Lyginimo operatoriai skirti palyginti dviejų kintamųjų reikšmes. Lyginimo operatorių atsakymas true arba false.

Operatorius	Reikšmė
<	Mažiau
<=	Mažiau arba lygu
>	Daugiau
>=	Daugiau arb lygu
= =	Lygu
!=	Nelygu

Loginės operacijos

Operacija	Reikšmė
& &	loginis IR (daugyba)
| |	Loginis ARBA (sudėtis)
!	Loginis NE (inversija)

A	B	C=A& & B
0	0	0
0	1	0
1	0	0
1	1	1

A	B	C=A| | B
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

A	C !=A
0	1
1	0

Operacijų prioritetai

C kalboje operatoriai vykdomi tam tikra tvarka. Pavyzdžiui matematiniai veiksmai atliekami iš kairės į dešinę, o priskyrimo operatoriai iš dešinės į kairę.

Operatoriai taip pat turi prioritetus, kurie apsprendžia jų vykdymo eiliškumą. Kaip ir matematikoje, operatorius galima grupuoti (). Sugrupuoti operatoriai turi aukščiausią prioritetą.

Operacijų prioritetai:

1. Loginiai
2. Priskyrimo
3. Lyginimo
4. Aritmetiniai
5. Inkremento, dekremento

```
// Pavyzdys
int x= 0, y=0;
int a=3, b=34, c = 82;
x= a*b*c;
y = (a*(b+c));
y = a++;
b = c--;
```

Funkcija *printf()*

Reikalingas antraštės failas: stdio.h

Sintaksė: int printf (const char * *format* [, *argument* , ...]);

kur *format* – tai eilutė, kurioje yra išvedamas į ekraną tekstas bei formatavimo simboliai (pradedami % ženklu).

argument – tai kintamųjų vardai, kurių reikšmės yra atitinkamai formatuojamos išvedant į ekraną.

Formatavimo simbolių ir argumentų skaičius turi sutapti.

Funkcija grąžina išvestų į ekraną simbolių skaičių, jei ji sėkmingai įvykdyta. Priešingu atveju – neigiamą skaičių.

---

format prototipas:

%[*flags*] [*width*] [**.***precision*] [*modifiers*] *type*

type reikšmės

type	Reikšmė	Pavyzdys
c	Simbolis	**a**
d arba **i**	Dešimtainis sveikas skaičius	**392**
e	Eksponentinė forma naudojant **e** simbolį	**3.9265e2**
E	Eksponentinė forma naudojant **E** simbolį	**3.9265E2**
f	Dešimtainis trupmeninis skaičius	**392.65**
g	Naudojamas trumpesnis iš dviejų formatų: %e arba %f	**392.65**
G	Naudojamas trumpesnis iš dviejų formatų: %E arba %f	**392.65**
o	Aštuntainis sveikas skaičius	**610**
s	Simbolių eilutė	**sample**
u	Beženklis sveikas skaičius	**7235**
x	Beženklis šešioliktainis skaičius	**7fa**
X	Beženklis šešioliktainis skaičius (didžiosios raidės)	**7FA**
p	Rodyklė	**B800:0000**
%%	Spausdinamas simbolis %	

flag reikšmės

flags	Reikšmė
-	Lygiavimas pagal kairį kraštą. (Lygiavimas pagal dešinį yra default).
+	Spausdinamas skaičius su (+ arba -). (default – tik minusas išvedamas).
Tuščias tarpas	Jei argumentas yra teigiamas, tuščias tarpas įterpiamas prieš skaičių.

Pavyzdys

printf("Mano batai buvo %-3d \n",2); //Mano batai buvo 2

width reikšmė

width	**Reikšmė**
Skaičius	Minimalus simbolių skaičius, kuris bus išvestas. Jei reikšmė, kuri bus atspausdinta yra trumpesnė nei *skaičius*, tuomet likusios pozicijos užpildomos tarpais. Reikšmė niekad nėra apkarpoma, jei išvedama reikšmė didesnė (užima daugiau pozicijų)nei *skaičius*.
0*skaičius*	Tas pats kaip viršuje, bet tarpai užpildyti **0** vietoj tarpų .

Pavyzdys

printf("Mano batai buvo %03d \n",2); // Mano batai buvo 002

precision reikšmės

precision	**Reikšmė**
.number	**d, i, o, u, x, X** tipams: *precision* nedaro įtakos. Jei reikšmė užima mažiau pozicijų nei *number* , tuomet likusios pozicijos užpildomos tarpais. Reikšmė niekad neapkarpoma, jei rezultatas užima daugiau pozicijų. **e, E, f** tipams: *precision* apibrėžia minimalų skaičių po kablelio, kuris bus atspausdintas (Jei jis nenurodytas, pagal nutylėjimą **6**). **g, G** tipams : nurodomas maksimalus reikšminių skaičių skaičius. **s** tipui: maksimalus simbolių skaičius, kuris bus atspausdinas. (pagal nutylėjimą išvedama visa eilutė t.y. iki \0 simbolio).

Modifier reikšmė

modifier	**Reikšmė** (t.y. kaip funkcija interpretuoja argumentus)
h	*argument* interpretuojamas kaips **short int** (integer types).
l	*argument* interpretuojamas kaip **long int** (interger types) or **double** (floating point types).
L	*argument* interpretuojamas kaip **long double** (floating point types).

printf() pavyzdys

```
#include <stdio.h>
int main ()
{ printf ("Characters: %c %c \n", 'a', 65);
  printf ("Decimals: %d %ld\n", 1977, 650000);
  printf ("Preceding with blanks: %10d \n", 1977);
  printf ("Preceding with zeros: %010d \n", 1977);
  printf ("Some different radixes: %d %x %o \n", 100, 100, 100);
  printf ("floats: %4.2f % +.0e  %E \n", 3.1416, 3.1416, 3.1416);
  printf ("Integer: %d \n", 10);
  printf ("%s \n", "A string");
  return 0;
}
```

Į ekraną

```
Characters: a A
Decimals: 1977 650000
Preceding with blanks:       1977
Preceding with zeros: 0000001977
Some different radixes: 100 64 144 0144
floats: 3.14 +3e+000 3.141600E+000
Integer: 10
A string
```